

Julia Mrówczyńska-Pałgan
Maria Okońska-Marcińczak

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, czyli krótki przewodnik po funduszach unijnych dla edukacji

Jesień 2015 r. to nie tylko czas, kiedy nauka w szkołach rusza pełną parą. To również długo oczekiwany moment, kiedy edukacja w województwie łódzkim zyska szansę na aplikowanie o fundusze unijne w ramach nowego rozdania środków. Dofinansowanie przeznaczone będzie zarówno na inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, jak i na podnoszenie kwalifikacji i umiejętności uczących się. Już w ostatnim kwartale bieżącego roku Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego ogłosi pierwsze konkursy w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020**.

W ramach tego programu o środki na edukację można ubiegać się w ramach:

- Osi priorytetowej VII – **Infrastruktura dla usług społecznych**
- Osi priorytetowej XI – **Edukacja, kwalifikacje, umiejętności**

Infrastruktura dla usług społecznych

W ramach tej osi realizowane będą tzw. projekty „twarde”, inwestycyjne. W **Działaniu VII.4 Edukacja** mamy w całym województwie do zagospodarowania 23 mln euro, podzielone na poddziałania w następujący sposób:

- VII.4.1 **Kształcenie zawodowe i ustawiczne** (11 mln EUR)
- VII.4.2 **Edukacja przedszkolna** (6 mln EUR)
- VII.4.3 **Edukacja ogólna** (6 mln EUR)

Projekty składane na konkursy w ramach tych poddziałań muszą odpowiadać jednemu z trzech celów szczegółowych:

1. Wzrost jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego – środki przeznaczone będą na inwestycje w infrastrukturę, które przyczynią się do stworzenia warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej, odpowiadającego na zapotrzebowanie pracodawców, na działania w zakresie wyposażenia, doposażenia warsztatów, pracowni służących praktycznej nauce zawodu lub na interwencje bazujące na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury.
2. Wzrost dostępności edukacji przedszkolnej – sfinansować można działania służące poprawie dostępności do edukacji przedszkolnej, a także adaptację i modernizację istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności edukacyjnej wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia i sprzętu gwarantującego wysoką jakość usług.
3. Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji kluczowych na rynku pracy oraz nauczania eksperymentalnego – cel, w ramach którego można przeznaczyć środki na działania infrastrukturalne w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie ogólne, konieczne dla zapewnienia rozwoju kompetencji kluczowych.

Jak widać, główny ciężar wydatków w ramach projektów przeznaczony będzie oczywiście na działania inwestycyjne w szkołach, przedszkolach i innych placówkach edukacyjnych, jednak dla przygotowania i realizacji projektu niezbędne będą:

- wydatki poniesione na przygotowanie projektu (plany, kosztorysy, operaty) – do 3,5% wydatków kwalifikowanych projektu;
- wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą – do 5% wydatków kwalifikowalnych – łącznie miesięcznie nie więcej niż 20 000 PLN;
- cross-financing (w działaniu VII.4 są to np. działania informacyjno-promocyjne, szkoleniowe, gdy stanowią integralną część projektu) – do 10% wydatków kwalifikowanych.

Wkład własny beneficjenta wynosi 15% wartości projektu, a zatem inwestycje finansowane będą z funduszy unijnych w 85%.

Konkursy na działanie VII.4 rozpoczną się w I kwartale 2016 r. Aby otrzymać dofinansowanie na projekt inwestycyjny, warunkiem niezbędnym będzie otrzymane w pierwszej kolejności dofinansowanie na przynajmniej jeden projekt finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach XI osi priorytetowej.

Edukacja, kwalifikacje, umiejętności

W ramach tej osi realizowane będą tzw. projekty „miękkie”, na które przeznaczono w województwie łódzkim 130 mln. euro, podzielone w następujący sposób:

- Działanie XI.1 **Wysoka jakość edukacji** (49 mln EUR)
 - Poddziałanie XI.1.1 **Edukacja przedszkolna**
 - Poddziałanie XI.1.1 **Kształcenie ogólne**
- Działanie XI.2 **Kształcenie osób dorosłych** (7 mln EUR)
- Działanie XI.3 **Kształcenie zawodowe** (74 mln EUR)

Celem projektów z zakresu **edukacji przedszkolnej** jest zwiększenie uczestnictwa dzieci w wysokiej jakości edukacji. Aby ten cel osiągnąć, należy realizować ściśle określone działania, a mianowicie:

- poprawę jakości i oferty zajęć edukacyjnych, w tym realizację dodatkowych zajęć wspierających (np. logopedycznych, specjalistycznych i korekcyjnych) oraz podnoszących kompetencje uczniów,
- objęcie wsparciem dzieci niepełnosprawnych oraz współfinansowanie dla placówek specjalnych,
- zwiększenie udziału dzieci w wieku 3-4 lat w edukacji przedszkolnej – generowanie nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

W zakresie **kształcenia ogólnego** można aplikować o środki na realizację projektów, które mają na celu podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W bieżącej perspektywie finansowej wsparcie przeznaczone jest wyłącznie dla szkół, które osiągają niższe od średnich wyniki edukacyjne w skali województwa, weryfikowane na podstawie wyników egzaminów zewnętrznych. Kryterium będzie weryfikowane na podstawie danych statystycznych aktualnych na dzień ogłoszenia naboru wniosków, wskazanych w sprawozdaniach opracowanych przez OKE, dotyczących wyników sprawdzianu kończącego szkołę podstawową, egzaminu gimnazjalnego lub maturalnego.

W przypadku egzaminu maturalnego średnie wyniki edukacyjne dotyczą przedmiotów, z których wszyscy ubiegający się o świadectwo dojrzałości zdawali egzamin na poziomie podstawowym, tj. język polski (pisemny i ustny), matematyka (pisemny), język angielski (pisemny). Dla takich szkół proponowane są następujące działania:

- kompleksowe projekty obejmujące programy rozwoju szkoły odpowiadające na ich specyficzne problemy,
- tworzenie systemów doskonalenia nauczycieli obejmujących uzupełnianie kompetencji w obszarze korzystania z nowoczesnych technologii w nauczaniu przedmiotów, wykorzystania metod eksperymentu i narzędzi diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej i metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia,
- inwestycje w sprzęt i wyposażenie szkolnych laboratoriów/pracowni przedmiotowych (matematyczno-przyrodniczych).

Dodatkowo stosowane będą na etapie oceny formalno-merytorycznej następujące kryteria dostępu (obowiązkowe do spełnienia):

- realizacja projektu każdorazowo poprzedzona diagnozą na podstawie indywidualnego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie,
- wyposażenie pracowni szkolnych do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK jest zgodny z katalogiem określonym przez MEN (katalog dostępny na stronie www.men.gov.pl),
- maksymalna wartość projektu w przypadku wsparcia jednej szkoły nie przekracza 500 000,00 PLN; w przypadku objęcia wsparciem więcej niż jednej szkoły maksymalna wartość projektu stanowi iloczyn liczby szkół i kwoty 500 000,00 PLN; w przypadku objęcia wsparciem szkół wchodzących w skład zespołu szkół, każdą z nich należy traktować jako odrębną szkołę, z uwagi na fakt, iż posiadają one różne programy rozwojowe,

oraz następujące kryteria premiujące:

- projekt skierowany jest do szkół integracyjnych i specjalnych oraz ich uczniów i nauczycieli;
- projekt zakłada utworzenie nowych lub wyposażenie istniejących pracowni międzyszkolnych, zlokalizowanych w szkole lub placówce systemu oświaty, podlegającej pod konkretny organ prowadzący i dostępnych dla wszystkich szkół lub placówek oświatowych funkcjonujących w ramach tego organu;
- projekt zakłada doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie pedagogiki specjalnej;
- projekt zakłada wsparcie szkół lub placówek zlokalizowanych na obszarach wiejskich;
- projekt zakłada wykorzystanie rozwiązań wypracowanych z udziałem środków EFS w poprzednich perspektywach finansowych i jest komplementarny z rozwiązaniami wypracowanymi w obecnej perspektywie.

Celem projektów z zakresu **kształcenia osób dorosłych** jest podniesienie kompetencji kluczowych osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w obszarze ICT i języków obcych. Dla tej grupy osób można projektować szkolenia i kursy służące nabyciu, uzupełnieniu lub podwyższeniu umiejętności oraz kompetencji cyfrowych (komputerowych) i językowych.

Aby aplikować o środki **na kształcenie zawodowe**, projekt musi odpowiadać na jeden z postawionych celów: poprawę zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego

lub dostosowanie kierunków kształcenia i szkolenia zawodowego do regionalnego rynku pracy we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Aby te cele osiągnąć, Regionalny Program Operacyjny daje do wyboru realizatorom projektów następujące działania:

- wdrażanie kompleksowych programów rozwoju szkół przyczyniających się do poprawy jakości i efektywności kształcenia zawodowego;
- upowszechnianie wszelkich form współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- modernizacja oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb regionalnego rynku pracy;
- tworzenie i/lub rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego;
- organizacja pozaszkolnych form kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami (kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych).

Na etapie oceny formalno-merytorycznej weryfikowane będą następujące kryteria dostępu:

- zgodność wydatków na wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych z katalogiem określonym przez MEN (dla 190 zawodów znajduje się na stronie internetowej www.koweziu.edu.pl);
- 100% uczniów i słuchaczy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, objętych wsparciem w ramach projektu, weźmie udział w stażach lub praktykach u pracodawców;
- beneficjent, który nie jest organem prowadzącym publicznych lub niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, przyjmuje na staż lub praktykę 100% uczniów objętych wsparciem w ramach projektu;
- realizacja projektu zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą na podstawie indywidualnego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie;

oraz następujące kryteria premiujące:

- projekt jest realizowany we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w ramach SSE;
- projekt zakłada wniesienie wkładu własnego przez pracodawców w formie pieniężnej, w kosztach związanych z organizacją i prowadzeniem staży lub praktyk zawodowych, wynoszącego minimum 5% wartości tych kosztów;
- projekt zakłada wdrażanie w szkołach modułowych programów kształcenia zawodowego;
- projekt zakłada wykorzystanie rozwiązań wypracowanych z udziałem środków EFS w poprzednich perspektywach finansowych i jest komplementarny z rozwiązaniami wypracowanymi w obecnej perspektywie.

Wkład własny w projektach realizowanych w ramach Osi IX wynosić będzie odpowiednio **od 7 do 15%** wydatków kwalifikowalnych. Wydatki związane z **zarządzaniem projektem** i jego obsługą nie mogą przekroczyć **5 %** wydatków kwalifikowanych, jednak łącznie miesięcznie nie mogą przekroczyć **20 tys. zł**. **Cross-financing**, w odróżnieniu od poprzedniej perspektywy finansowania, tym razem będzie obejmował między innymi budowę, zakup lub remont budynków (zakup drobnego sprzętu już nie jest cross-financingiem). W przypadku edukacji przedszkolnej i kształcenia osób dorosłych wynosić będzie 10% finansowania unijnego w ramach projektu, w przypadku kształcenia ogólnego 30%, a zawodowego 20%.

Konkursy na działanie XI.1 (edukacja przedszkolna, kształcenie ogólne i kształcenie zawodowe) zaczną się w IV kwartale 2015 r., natomiast na działanie XI.2 (kształcenie osób dorosłych) w 2016 r.

Projektowane przedsięwzięcia w ramach obydwu omawianych Osi Priorytetowych powinny uwzględniać poziom dostępności i wykorzystania infrastruktury edukacyjnej w województwie, tendencje demograficzne oraz specyfikę regionu. Niezbędne będzie również tworzenie warunków do integracji osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez usuwanie barier utrudniających dostęp do edukacji osobom ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowo preferencje uzyskają przedsięwzięcia, które przyczyniać się będą do przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu i segregacji w edukacji. Natomiast w zakresie kształcenia zawodowego, ustawicznego i ogólnego premiiowane będą projekty, w ramach których planowane jest wykorzystanie infrastruktury do popularyzacji nauki i innowacji. Wsparcie inwestycji współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (działanie VII.4 Edukacja) będzie możliwe w powiązaniu z interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego jako element komplementarny do przedsięwzięć EFS w ramach XI Osi Priorytetowej Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności.

Więcej informacji o programie znajduje się na stronie <http://www.rpo.lodzkie.pl/>.